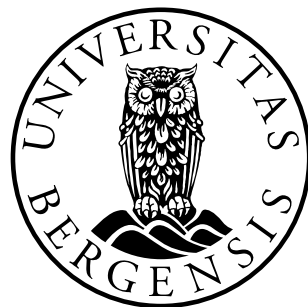


# ***MØTEDOKUMENTER***

## ***Innovasjonsutvalget***

***20.4.2022***

***UNIVERSITETET I BERGEN***



**Forsknings- og innovasjonsavdelingen  
April 2022**

Møte i Universitetets innovasjonsutvalg  
20. april 2022  
12:00 – 14:30  
Museclass 1, Styrerrommet

### Saksliste

- I. Godkjenning av innkalling og saksliste
- II. Referat: IU-møte 9. februar 2022
- III. Saker

	Saker
IU 9/22	<b>Bergen Entrepreneurship Academy</b> Drøftingssak
IU 10/22	<b>Mobilisering til Horisont Europa fokus på innovasjonsmuligheter</b> Saksforelegg
IU 11/22	<b>Orientering om UiB idé</b> Orienteringssak
IU 12/22	<b>Innovasjonshåndboken</b> Saksforelegg
IU 13/22	<b>Evaluering av TTO-ordningen</b> Saksforelegg
IU 14/22	<b>Innovasjonsoppdraget og nasjonalt perspektiv</b> Saksforelegg og vedlegg
IU 15/22	<b>Møteplan 2022</b> 1) Samling 7. juni 2) To-dagers program 6. og 7. september
IU 16/22	Eventuelt

## Møte i Universitetets innovasjonsutvalg

Onsdag 9. februar 2022

Kl. 12:00 – 14:00

Styrerommet, Museplass 1

### Referat

Til stede: Gottfried Greve, Åsil Bøthun, Helge Ræder, Karsten Specht, Karl Harald Søvig, Ole Thomassen Hjortland, Øyvind Frette, Nils Anfinset, Marianne Borchgrevink-Brækhus, Agnes Mousavi (vara for Aksel Haukom) Marija Slavkovik (settevara for Kristine Jørgensen) deltok fra 1315.

Forfall: Kristine Jørgensen og Aksel Haukom

Fra Administrasjonen: Benedicte Løseth, Magnus Holtermann, Erik Sandquist, Susan Johnsen, Yves Aubert

#### I. Godkjenning av innkalling og saksliste

Det var ingen kommentarer til innkallingen. Utvalgets leder inviterte til en kort presentasjonsrunde.

#### II. Referat: IU-møte 17. november 2021

Det var ingen kommentarer til referatet.

#### III. Saker

	Saker
IU 1/22	<b>Innledning</b> <a href="#">Presentasjon</a> i møte Viserektor Gottfried Greve innledet om innovasjon ved UiB og om utvalgets mandat som et rådgivende organ for universitetsledelsen.  Utvalget tok presentasjonen til orienteringen
IU 2/22	<b>Fakultetene sine planer for innovasjon</b> Fakultetene og Universitetsmuseet presenterte muntlig sine aktiviteter og planer for innovasjon. Utvalgets leder presenterte også innspill fra SV fakultet som ble supplert av Marianne Borchgrevink-Brækhus som er PhD-stipendiat på fakultet og representerer gruppe B i utvalget.  Presentasjonene viser den store bredden og spennet i innovasjonsaktivitetene på UiB.  Utvalget tok presentasjonene fra fakultetene til orientering.
IU 3/22	<b>Stud-Ent 2022</b> <a href="#">Saksforelegg</a> <a href="#">Presentasjon om STUD-ENT</a>

	<p>Audun Håkon Klyve Gulbrandsen presenterte Spello-prosjektet som fikk midler fra Stud-Ent utlysningen i 2020. Han presenterte utfordringer og gode erfaringer og konkrete forslag for kommende prosjekter og mobiliseringsarbeidet til UiB.</p> <p>Susan Johnsen, seniorrådgiver, Forsknings- og innovasjonsavdelingen presenterte Stud-Ent ordningen og den kommende utlysning inkludert hvordan UiB jobber med mobilisering til utlysningen.</p> <p>Utvalget diskuterte blant annet VIS sin rolle og hvordan fagmiljøene, inkludert rådgivere på fakultetet og institutt, kan bidra mer aktivitet i søknadsprosessen fremover.</p> <p>Utvalget tok saken til orientering.</p>
<p><b>IU 4/22</b></p>	<p><b>UiB idé</b>  <a href="#">Saksforelegg</a> <a href="#">Evaluering Presentasjon</a></p> <p>Yves Aubert, Seniorrådgiver, Forsknings- og innovasjonsavdelingen presenterte UiB idé pilotåret 2021 og ny utlysningen med frist 15.3.2022.</p> <p>Utvalget kommenterte blant annet at UiB idé er en positiv historie for UiB å kommunisere bredere.</p> <p>Utvalget tok saken til orientering.</p>
<p><b>IU 5/22</b></p>	<p><b>VIS</b>  <a href="#">Presentasjon</a></p> <p>Stine Fiksdal, administrerende direktør i VIS, presenterte innovasjonsselskapet. Viksdal presenterte blant annet VIS som støttespiller for UiB med utg.pkt. i mål 4 i utviklingsbrevet KD. Hun identifisert tre hovedkategorier av støtte: Idemobilisering, ideutvikling (søknader) og iderealisering. Fiksdal pekte blant annet at antall ideer har gått drastisk ned. I 2021 kun 16 ideer.</p> <p>Utvalget diskuterte blant annet hvordan prioritere de rette prosjektene og VIS sin rolle som kobler mellom UiBs ansatte og brukere som industri og andre brukere av kunnskap.</p> <p>Utvalget tok presentasjonen fra VIS til orientering</p>
<p><b>IU 6/22</b></p>	<p><b>Bergen Entrepreneurship Academy (BEA)</b>  <a href="#">Saksforelegg</a> <a href="#">Presentasjon</a></p> <p>Susan Johnsen, seniorrådgiver, Forsknings- og innovasjonsavdelingen presenterte kort BEA. Johnsen trakk frem at det er planer om fagseminar for ansatte 21. februar. Den 31. mars vil studententreprenørskapskonferansen «The Change Conference», som har på grunn av Covid-19 har vært utsatt i 2 år, endelig gjennomføres. Det forventes rundt 200 studenter.</p> <p>BEA er åpent for både studenter og PHD.</p> <p>Utvalget vil få presentert BEA igjen i kommende møter.</p>

	Utvalget tok presentasjonen til orientering.
<b>IU 7/22</b>	<p><b>Oppdatert møteplan</b>  <a href="#">Saksforelegg</a></p> <p>Utvalgets leder presenterte noen forslag til endringer i utvalgets møteplan. Han ønsket å utvide møtene til 2,5 timer. Det ble også foreslått et lunsj-til-lunsj seminar i juni (7 og 8 juni). Ønsker også en studietur med utvalget i høst.</p> <p>Utvalget diskuterte at forslaget til seminar i juni kan kollidere med Holberguken og at dette må undersøkes nærmere. Videre diskuterte utvalget tema for kommende møter som blant annet inkluderte</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>-TTO evalueringen</li> <li>-SFI 2023</li> <li>-Sosial ikke teknologidrevet innovasjon som tema er ønsket</li> <li>-Identifisere og presentere gode forbilder og eksempler.</li> </ul> <p>Utvalget inviteres til å spille inn tema til møtene til utvalgets leder og sekretariatet.</p> <p>Utvalget tilsluttet seg forslagene til oppdatert møteplan.</p>
<b>IU 8/22</b>	<p><b>Eventuelt</b>  SFI 2023 brev til fakultetene minnet om dette</p>

Utvvalg: IU 2/22	Innovasjonsutvalget	Dato: 20.4.2022
IU-sak: 9/22		Arkivsaknr.:

---

## Bergen Entrepreneurship Academy - drøftings sak Innovasjonsutvalget

---

### Bakgrunn

Innovasjonsutvalget fikk en orientering om Bergen Entrepreneurship Academy (BEA) i IU-sak: 6/22. Saken fremmes nå for å gi Innovasjonsutvalget grunnlag for å drøfte spørsmålet om hvordan UiB kan få til en bedre forankring av utdanningssamarbeidet som er etablert gjennom Bergen Entrepreneurship Academy (BEA) i relevant fagmiljøer ved UiB.



BEA er forankret i Handlingsplan for innovasjon og entreprenørskap, samt svarer på noen av behovene for økt arbeidsrelevans som adresseres i Stortingsmelding 16 «Utdanning for omstilling - Økt arbeidslivsrelevans i høyere utdanning» (Meld. St. 16 (2020-2021)).

### Formål og målsetninger med BEA

Formålet med BEA er at UiB, HVL og NHH forener krefter for sammen å løfte frem og styrke utdanningstilbudet på studentinnovasjon- og entreprenørskap i Bergen og Vestland fylke. Man tar her utgangspunkt i utdanningsinstitusjonenes egen tilnærming til innovasjon, for UiBs del en bred tilnærming, og bygger samarbeidet med utgangspunkt i det mangfoldet vi til sammen utgjør når det gjelder fagtilbud. Tverrfaglighet er en forutsetning for banebrytende innovasjoner, og ved å forene krefter gjennom BEA, vil vi kunne tilby en unik faglig bredde innenfor innovasjon og entreprenørskapsfeltet her i Bergen og i Vestland.

Utdanningsinstitusjonene skal gjennom samarbeidet ta sterkere eierskap til innovasjon og entreprenørskap som fagområde. Vi skal fortsatt samarbeide tett med eksterne aktører i økosystemet, men ikke overlate ansvaret til eksterne alene, slik tendensen kanskje har vært tidligere. Samarbeidet skal styrke og fremme hele regionens studententreprenørskapssatsning, slik at Vestland fylke på sikt blir den foretrukne regionen for studenter med interesse for innovasjon og entreprenørskap. Vi ønsker at potensielle studenter skal tenke på Bergen eller Vestland når de leter etter studietilbud knyttet til innovasjon og entreprenørskap. Bergen har en unik sammensetning av utdanningstilbud, og sammen med vår tette og gode kobling til næringsliv og offentlig sektor, er potensialet stort for å ta en ledende rolle på dette området nasjonalt.

BEA har en tredelt målsetning:

1. BEA skal synliggjøre eksisterende utdanningstilbud innen innovasjon og entreprenørskap, samt å samordne og kvalitetssikre aktiviteter som foregår utenom ordinært studietilbud. På nettsidene til BEA finnes nå en oversikt over alle emner og studieprogrammer knyttet til innovasjon og entreprenørskap som de tre institusjonene tilbyr p.t.
2. BEA skal åpne for økt mobilitet mellom utdanningsinstitusjonene innenfor studietilbud med relevans for innovasjon og entreprenørskap.
3. BEA skal utvikle felles utdanningstilbud: felles emner, sommerskole og på lengre sikt kanskje også felles studieprogram/masterprogram.

Bergen Entrepreneurship Academy organiseres gjennom fem faser hvor det skal bygges en plattform for samarbeid på tvers av de tre største utdanningsinstitusjonene i Bergen. De to første fasene som fokuserer på oversikt over kurs og emner, vise frem innovasjonseksempler og arrangere studentaktiviteter utenom ordinær undervisning er snart tilbakelagt og gjennomført. Fase tre til fem er neste ut hvor det er mål om å utforske felles utdanningstilbud og studentmobilitet. For at samarbeidet skal lykkes og oppnå målsetningen om felles utdanningstilbud, økt studentmobilitet og et langsiktig mål om utvikling av en felles BEA-mastergrad er det viktig at relevante fagmiljøer får mulighet til å koble seg på samarbeidet. For at dette skal skje må satsningen være kjent ute i organisasjonen, bare slik kan BEA bidra til å koble fagmiljøer på UiB med relevante fagmiljøer på HVL og NHH, og kanskje også på tvers av UiB.

Tanken er at man samlet sett, gjennom BEA, skal kunne tilby studentmassen et bredt og utfyllende fagtilbud innen innovasjon og entreprenørskap, og at vi kan legge opp til en ansvarsfordeling (basert på faglige styrker) snarere enn å etablere konkurrerende utdanningstilbud.

Gjennom året har det blitt arrangert en rekke aktiviteter i regi av BEA. Våren 2021 ble det arrangert en uke med fokus på studentinnovasjon som en BEA-festival. Festivalen ble arrangert i samarbeid med studentorganisasjoner ved UiB, NHH og HVL. Dette var den første studentinnovasjonsfestivalen i sitt slag. Høsten 2021 og våren 2022 har det vært fokus på å forankre arbeidet med BEA blant vitenskapelig tilsatte i alle organisasjoner, blant annet gjennom å arrangere frokostmøter og fagsamlinger for vitenskapelige tilsatte som har fokus på innovasjon og entreprenørskap.

## THE CHANGE CONFERENCE

Etter flere utsettelse pga. covid og etter mer enn to år med planlegging ble The Change Conference endelig gjennomført torsdag 31. mars 2022. Konferansen er en egen konferanse om studententreprenørskap og har som mål om å synliggjøre institusjonenes satsing på entreprenørskap. Konferansen skal være studentenes egen møteplass hvor de kan la seg inspirere, utvikle ideer, møte ny mennesker, utfordres og lære. Konferansen var i utgangspunktet fulltegnet, men det var noe forfall på dagen. Programmet besto av gode eksempler på studententreprenørskap, og engasjerende paneldebatt der studenter fikk utfordre forskere på hvordan man kan inkludere studenter i bærekraftig omstilling underveis i utdanningen.

Festmiddag og Innovasjons Grand Prix var en stor suksess, alle tre institusjoner var representert i finalen hvor ulike entreprenørskapsideer konkurrerte om premier på opptil 50 000,- som kan brukes til å realisere egne ideer. Vinnerne av årets Innovasjons Grand Prix var prosjektene Kvikk forsikring som fokuserer på et nisjemarked for studenter innen forsikring, Calypso som er et AI-prosjekt for pasientbehandling og Miljøvern som er et prosjekt for spillbasert miljørettet handling for unge.

Utfyllende informasjon om BEA og årets konferanse er tilgjengelig på nettsiden:

<https://www.bergenentrepreneurshipacademy.no/> Festivalen vil nå evalueres med tanke på neste års festival og hvordan denne kan danne en ramme for samarbeid.

Det er et mål for alle institusjonene å få en sterk forankring av og engasjement rundt BEA-samarbeidet i relevante fagmiljø. Innovasjonsutvalget inviteres til å gi innspill på hvordan det kan arbeides for å få en bred forankring og engasjement rundt samarbeidet ved relevante fagmiljø ved UiB.

Saken legges frem for Innovasjonsutvalget til drøfting.



Utvalg: IU 2/22	Innovasjonsutvalget	Dato: 20.4.2022
IU-sak: 10/22		Arkivsaknr.:

## Mobilisering til Horisont Europa fokus på innovasjonsmuligheter

### Bakgrunn

Horisont Europa er EUs største forsknings- og innovasjonsprogram noensinne, med € 95,5 milliarder i budsjett i perioden 2021-27. UiB har hatt god uttelling i forrige rammeprogram, Horisont 2020,<sup>1</sup> og hentet inn € 98 millioner til i alt 170 prosjekter. Horisont Europa er en viktig kilde til finansiering, men deltagelse gir også store muligheter for faglig utvikling og samarbeid med forskere og innovasjonsaktører ved de fremste institusjonene i Europa og verden for øvrig.

Norge har store ambisjoner knyttet til en høy deltakelse i Horisont Europa og nasjonalt er det en ambisjon om en returandel på 2,8 prosent. For UiB vil dette tilsvare en økning på nær 30 prosent sammenlignet med Horisont 2020.<sup>2</sup> Universitetsstyret ble i sak 20/22 orientert om hvordan UiB arbeider med mobilisering til Horisont Europa ([styresak 20/22](#)) og i saksdokumentet var det et premiss om at UiB bør vurdere hvordan vi best opprettholder og forbedrer den gode tilslagsprosenten.

Denne saken belyser betydningen av innovasjon i Horisont Europa og presenterer pågående og foreslåtte tiltak for å mobilisere for å øke UiB sin deltakelse i Horisont Europa i hele bredden.

### Innovasjon i alle deler av Horisont Europa

Utviklingen av EUs rammeprogram har gått mot en stadig sterkere inkludering av innovasjon i hele bredden av programmet, og 2/3 av totalbudsjett i Horisont Europa er knyttet til prosjekter som inkluderer innovasjonsaktiviteter.

Horisont Europa er delt inn i tre ulike søyler, og strukturen med tre pilarer/søyler slik vi kjenner det fra Horisont 2020<sup>3</sup>.

Pilar 1. *Excellence* - fremragende vitenskap. Her videreføres satsninger på Det europeiske forskningsrådet (ERC),

Horisont Europa		
Totalbudsjett: 95,5 mrd. euro		
 Fremragende forskning (24,9 mrd. euro)	 Globale utfordringer og konkurransedyktig næringsliv (53,8 mrd. euro)	 Innovativt Europa (13,4 mrd. euro)
Det europeiske forskningsrådet (ERC) (16,1 mrd. euro)	Klynger <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Helse (8,0 mrd. euro)</li> <li>2. Kultur, kreativitet og inkluderende samfunn (2,3 mrd. euro)</li> <li>3. Samfunnsikkerhet (1,9 mrd. euro)</li> <li>4. Digitalisering, næringsliv og romvirksomhet (15,5 mrd. euro)</li> <li>5. Klima, energi og mobilitet (15,2 mrd. euro)</li> <li>6. Mat, bioøkonomi, naturressurser, landbruk og miljø (9,0 mrd. euro)</li> </ol>	Det europeiske innovasjonsrådet (EIC) (9,7 mrd. euro)
Marie Skłodowska-Curie Actions (MSCA) (6,4 mrd. euro)		Økosystemer for innovasjon (0,5 mrd. euro)
Forskningsinfrastruktur (2,4 mrd. euro)	EUs felles forskningsentre (JRC) (2,0 mrd. euro)	Det europeiske instituttet for innovasjon og teknologi (EIT) (3,2 mrd. euro)
Breder deltakelse og styrking av Det europeiske forskningsområdet (3,4 mrd. euro)		
Breder deltakelse og spredning av fremragende kvalitet (3,0 mrd. euro)		
Reformere og forbedre det europeiske forsknings- og innovasjonssystemet (0,4 mrd. euro)		

Kilde: Forskningsrådet <https://www.forskningsradet.no/indikatorrapporten/nyheter/horisont-europa-er-i-gang/>

<sup>1</sup> [What is Horizon 2020? | Horizon 2020 \(europa.eu\)](#)

<sup>2</sup> | Horisont 2020 var ambisjonene for norsk returandel på 2,53 prosent.

<sup>3</sup> <https://www.forskningsradet.no/eus-rammeprogram/horisont-europa/fakta-om-horisont-europa/>

Marie Skłodowska-Curie Actions og forskningsinfrastruktur.

*Pilar 2. Globale utfordringer og konkurransedyktig næringsliv.* Søyler to er delt i seks brede klynger som viderefører satsinger på samfunnsutfordringer og industrielt lederskap i Horisont 2020.

*Pilar 3. Innovativt Europa.* Her er den viktigste nysatsingen etableringen av Det europeiske innovasjonsrådet (EIC) gjennom tre virkemidler: 1) EIC Pathfinder, 2) EIC Transition, og 3) EIC Accelerator. EIC Pathfinder bygger på satsinger på fremtidsteknologier (FET) i Horisont 2020. Under søyle tre etableres det også en satsing for å bygge bedre økosystemer for innovasjon, og videreføring av Det europeiske instituttet for innovasjon og teknologi (EIT).

Innovasjonsaktiviteter i Horisont Europa er spredt over alle tre søylene og ikke bare søyle 3 som har tittelen *Innovativt Europa*.

**Søyle 1:** ERC-programmet i søyle 1 inkluderer **ERC Proof of Concept**-ordningen, som har målsetning å ta *eksellent forskning til innovasjon*. For vitenskapelig ansatte som har mottatt et ERC-stipend er det muligheter for å søke om finansiering til utprøving av radikale, nye ideer med et innovasjonspotensiale. Ordningen er et virkemiddel som er utviklet for å støtte oppunder nettopp dette. Ordningen gir støtte til ulike metoder og utprøvinger som kan brukes til å videreutvikle en innovativ idé. I den første EIC utlysningen under Horisont Europa, var det 25 prosjekter av totalt 42 innvilgete, som var utviklet fra ERC miljø under søyle 1. Dette viser at nye gjennombrudd ofte springer ut fra fremragende forskningsmiljøer, og samtidig kan slike gjennombrudd også videreutvikles inn i nye prosjektsøknader til rammeprogrammet..Marie Skłodowska-Curie Actions legger også vekt på innovasjon, da de har som mål å støtte fremragende forskere og fremme dyktighet i innovasjonssamarbeid og kunnskapsoverføring.

**Søyle 2:** Globale samfunnsutfordringer er delt i seks tematiske klynger ("clusters"), (1) *Health*, 2) *Culture, Creativity and Inclusive Society*, 3) *Civil Security for Society*, 4) *Digital, Industry and Space*, 5) *Climate, Energy and Mobility*, 6) *Food, Bioeconomy, Natural Resources, Agriculture and Environment*). Målet er å løse samfunnsutfordringer mellom tematisk forskning og innovasjon. Midlene fra denne søylen er derfor i hovedsak fordelt gjennom Research and Innovation Actions (RIA), og Innovation Actions (IA); samme som i arbeidsprogrammet forskningsinfrastruktur i søyle 1.

- **Research and Innovation Actions (RIA)** dekker aktiviteter for å etablere ny kunnskap eller for å utforske muligheten for en ny eller forbedret teknologi, produkt, prosess, tjeneste eller løsning. Dette kan inkludere grunnleggende og anvendt forskning, men også innovasjonsaktiviteter som teknologiutvikling og integrasjon, testing, demonstrasjon og validering av en småskala prototype i et laboratorium eller simulert miljø.
- **Innovation Actions (IA)** dekker aktiviteter for å produsere planer og arrangementer eller design for nye, endrede eller forbedrede produkter, prosesser eller tjenester. Disse aktivitetene kan omfatte prototyping, testing, demonstrasjon, pilotering, produktvalidering i stor skala og markedsundersøkelse. I litt forenklede ord støtter RIA etablering av ny kunnskap og nye løsningsideer, og testing av gjennomførbarheten fra ide til løsning. IA skal bevege seg utover fasen med å skape ny kunnskap gjennom forskningsaktiviteter, og de er ment å bringe den forutsatte løsningen systematisk gjennom en utviklingsfase. For innovasjoner som er ment å komme inn på markedet, brukes i en klinikk eller settes inn i samfunnet på andre måter, er utviklingsmilepælene vanligvis basert på industrielle og regulatoriske standarder, og aktivitetene utføres ofte sammen med aktører utenfor akademien.

**Søyle 3:** Den store nyvinningen i Horisont Europa er opprettelsen av EIC, speilet etter ERC i søyle 1. EIC, med et budsjett på € 10,1 milliarder, er delt inn i EIC Pathfinder, EIC Transition og EIC Accelerator,

som finansierer prosjekter både «nedenfra og opp» (*Open* utlysninger) og «ovenfra» (*Challenge* utlysninger). Mens EIC Accelerator hovedsakelig er utviklet for å støtte innovative SMB-er, retter EIC Pathfinder seg også mot forskningsinstitusjoner og universiteter og gir midler til både grunnleggende og anvendt forskning.

- **EIC Pathfinder** støtter utforskningen av dristige ideer for radikalt nye teknologier som har potensial til å ha en transformativ, positiv effekt på vårt samfunn og økonomi. Prosjekter skal ha høy risiko og høy gevinst i sin forskningstilnærming og metodikk. Mens EIC har fokus på teknologi, understreker Europakommisjonen at begrepet teknologi bør leses på en åpen måte; det kan for eksempel også være et gjennombrudd i forståelsen av menneskelig atferd. Dermed kan humaniora og samfunnsvitenskap spille en viktig rolle i EIC.<sup>4</sup>
- **EIC Transition**-ordningen er et program som er åpent for de prosjektlederne som allerede har et prosjekt under ERC Proof of Concept, EIC Pathfinder eller FET (Future and Emerging Technologies). Det går utover det eksperimentelle prinsippbeviset å støtte både modning og validering av teknologiske løsninger, og å utvikle en forretningsmodell mot innovasjonens fremtidige kommersialisering.
- **Europeiske innovasjonsøkosystemer** og **European Institute of Innovation and Technology (EIT)** utgjør de andre delene av søyle 3. EIT er strukturert i tematiske kunnskaps- og innovasjonssamfunn (KICs), som i hovedsak er partnerskap som samler forskning, utdanning og næringsliv. Målet med KIC-ene er å utvikle innovative produkter og tjenester, starte nye selskaper og lære opp en ny generasjon gründere. Et nytt KIC innen vann, marin og maritim sektorer og økosystemer er planlagt i 2026.

### Status på UiBs deltakelse i relevante innovasjonsaktiviteter i Horisont 2020 og Horisont Europa

I forrige rammeprogram, Horisont 2020, var UiB involvert i følgende innovasjonsaktiviteter:

- FET-prosjekter (tilsvare HEU EIC Pathfinder): 2 RIA prosjekter med et budsjett til UiB på € 1,2 millioner.
- Innenfor søyle 2 «Samfunnsutfordringer og industrielt lederskap» var UiB med i 53 RIA og 8 IA prosjekter med en budsjettandel til UiB på €26,1 millioner i RIA prosjekter og €2,2 millioner i IA prosjektene. Total finansiering til UiB bar på € 29,5 millioner (ca. 281 millioner kroner).

I Horisont Europa er UiB så langt involvert i følgende innovasjonsaktiviteter:

- ERC-PoC: ett prosjekt på «reserveliste».
- EIC Pathfinder: UiB har sendt inn fem søknader
- Innenfor søyle 2 «Globale utfordringer og konkurransedyktig næringsliv» er UiB deltaker i to RIA-prosjekter med budsjett til UiB på € 1,4 millioner.
- Total finansiering til UiB så langt i rammeprogrammet utgjør €1,4 millioner (ca. NOK 13 millioner).

Statistikken understreker posisjonen til UiB som et forskningsintensivt breddeuniversitet. Samtidig viser det også et betydelig potensial for UiB til å øke BOA-inntektene gjennom Horisont Europa ved å øke volumet på søknader i hele bredden av programmet. Data fra Forskningsrådet viser at UiB i

---

<sup>4</sup> Timo Hallantie, enhetsjef EIC Pathfinder; 10.3.2022

	Contracts	Proposals	Success rate
<b>UiB</b>	<b>165</b>	<b>808</b>	<b>20 %</b>
<b>Excellent Science:</b>	<b>99</b>	<b>577</b>	<b>17 %</b>
ERC	26	156	17 %
FET	2	31	6 %
INFRA	19	32	59 %
MSCA	52	358	15 %
<b>Societal Challenges:</b>	<b>53</b>	<b>175</b>	<b>30 %</b>
ENERGY	4	12	33 %
ENV	15	27	56 %
FOOD	12	28	43 %
HEALTH	17	73	23 %
SECURITY		4	0 %
SOCIETY	5	30	17 %
TPT		1	0 %
<b>Industrial Leadership:</b>	<b>5</b>	<b>23</b>	<b>22 %</b>
<b>Science with and for Society:</b>	<b>6</b>	<b>24</b>	<b>25 %</b>
<b>Spreading excellence and widening participation:</b>	<b>2</b>	<b>9</b>	<b>22 %</b>

Horisont 2020 hadde en betydelig høyere suksessrate innen søyle 2-søknader (29%) sammenlignet med søyle 1-søknader (17%). Samtidig har UiB ikke hatt tilsvarende suksessrate innen FET med en lavere tilslagsrate (6%).

### Aktiviteter for å øke UiBs deltagelse i Horisont Europa

UiB jobber med å påvirke innhold og retning i konkrete arbeidsprogram og utlysninger slik at de i størst mulig grad treffer fagmiljøene. I tillegg arbeides det med å legge til rette for å mobilisere flere forskere til å søke finansiering fra EU for å kunne gjennomføre sine forskning- og innovasjonsaktiviteter.

UiB har derfor satt i gang følgende aktiviteter for å gjøre forskere oppmerksomme på innovasjonsaspektene i rammeprogrammet og for bistå forskere til å utvikle bedre søknader og øke antall søknader til Horisont Europa:

- Å bedre integrere innovasjonsperspektiver i **RIA**-prosjektforslag som sendes fra UiB. Innovasjonsperspektiver er spesielt viktige i *Impact*-delen av søknaden, men de er også viktig for *Excellence* og *Implementation*-delene. Søknadene vurderes etter disse kriteriene og det er avgjørende med en god integrering og beskrivelse for å vinne frem med prosjektforlaget. Forsknings- og innovasjonsavdelingen har i samarbeid med fakultets- og instituttrådgivere utviklet en egen Horisont Europa-verktøykasse som systematisk veileder søkeren gjennom søknadsprosessen.
- Det tilbys også innovasjonskurs til forskningsrådgivere og forskere gjennom kursprogrammene UiB Opp<sup>5</sup> og Momentum<sup>6</sup>, og til sentre og forskningsmiljøer på forespørsel. Kursinnholdet inkluderer integrering av innovasjonsperspektiver og -indikatorer i RIA- og IA-søknader, samt hvordan prosjektledere kan tilrettelegge for innovasjon og håndtering av immaterielle rettigheter som oppstår i prosjektfasen.
- For prosjekter innen søyle 1 har Forsknings- og innovasjonsavdelingen startet en prosess med å vurdere mulighetene for ytterligere finansiering av innvilgede ERC-prosjekter. Ordningen med Proof of Concept er foreløpig ikke så godt kjent i fagmiljøene ved UiB, og det viser at det ligger et potensiale for UiB å sammen med forskere som har ambisiøse prosjekter se på ordninger som støtter oppunder radikale ideer med innovasjonspotensiale. Sammen med ERC-prosjektledere vil man vurdere potensiale for utviklingen av **ERC Proof of Concept**-søknader basert på resultater fra tidligere ERC-prosjekter. Dette arbeidet igangsettes våren 2022. ERC Proof of Concept-prosjekter er ikke bare viktig som finanseringskilde, men også som prosjekter med potensial for EIC søknadsutvikling. I siste runde var 42% av de nye EIC Transition-prosjektene videreutvikling av ERC Proof of Concept prosjekter.
- Innenfor søyle 3 har forskningsrådgivere ved fakultet og institutt i samarbeid med FIA satt i gang en kartleggingsprosess av mulige **EIC Pathfinder**-kandidater. Potensielle søkere vil få

<sup>5</sup> Fremtidige UiB Opp-kurs (Modul 1.9 og Modul 6) vil bli annonsert på <https://www.uib.no/boa/129204/uib-opp-kompetanseutvikling-forskningss%C3%B8tte-og-eksternfinansiering>.

<sup>6</sup> Innovasjon innen forskning inngår som en del av Momentum-programmet. Se nettsider til: [Momentum – karriereutviklingsprogram for yngre forskere | Forskning | UiB](#)

støtte av rådgivere ved FIA som har ansvar for å følge arbeidsprogrammene for pilar 3 og som har lang erfaring med å bistå vitenskapelig tilsatte i søknadsprosesser. For **EIC Transition** er det vil alle ERC Proof of Concept- og EIC Pathfinder-søknader følges tett opp av esøknadsrådgivere ved FIA med ansvar for å følge arbeidsprogrammet for søyle 3.

- Det planlegges en egen Horisont Europa Info day@UiB 13. mai<sup>7</sup>. Dette er en oppfølgingsdag hvor man vil bygge videre på informasjonsdagen som ble arrangert 14. januar. Hovedformålet med informasjonsdagen i januar var å formidle informasjon om bredden av muligheter innenfor Horisont Europa, om forskningsstøtten som er tilgjengelig på UiB, og om mulighetene for påvirkningsarbeid, blant annet ved hjelp av UiBs Brusselkontor. Målet med informasjonsdagen i mai er å formidle bredden av muligheter i Horisont Europa, og gi forskere anledning til å få konkrete råd om ideer til forskningsprosjekter og bli kjent med de forskjellige delene av systemet for forskningsstøtte ved UiB. Her kan man knytte direkte kontakter for videre samarbeid, og avtale oppfølgingsmøter på institutter og fagmiljø. EIC, og hvordan innovasjon inngår som del av rammeprogrammet Horisont Europa vil også bli presentert på informasjonsdagen.

UiB har også etablert et internt innovasjonsverifiseringsprogram, UiB ide, for å hjelpe innovasjonsideer i tidlig fase fra våre fagmiljø (se [www.uib.no/ide](http://www.uib.no/ide)). UiB idé kan sammen med andre virkemidler fungere som en finansierings- og rådgivningsmulighet for forskningsbaserte innovasjonsprosjekter ved UiB til å oppnå finansiering hos andre kilder som f.eks. EIC Pathfinder.

### **Oppsummering**

Innovasjonsaspektet utgjør et sentralt element i rammeprogrammet. En stadig større andel av norske forskningsmidler kanaliseres inn til EUs niende rammeprogram for forskning og innovasjon, Horisont Europa, og vi ser at konkurransen mellom forskningsinstitusjoner øker for å ta en større andel av disse midlene for å kunne realisere egen forskning og bygge opp nye fagmiljø.

Denne saken har gitt utvalget en oversikt over muligheter som ligger i innovasjonsfeltet. Vi vil komme tilbake med ytterligere saker om finansieringsmuligheter i Horisont Europa og hvordan UiB kan arbeide med disse.

Saken legges frem for oversikt og til informasjon, vi ber utvalget i dette møtet gi innspill på hvordan det ønskes å bli orientert om muligheter for å hente finansiering til innovasjonsaktiviteter. Vi ber samtidig utvalget særlig drøfte muligheter innenfor ERC Proof of Concept.

<b>Utvalg: IU 2/22</b>	<b>Innovasjonsutvalget</b>	<b>Dato: 20.4.2022</b>
<b>IU-sak: 11/22</b>		<b>Arkivsaknr.:</b>

---

## UiB idé – Informasjon om søknader og prosess videre

---

### Bakgrunn

Innovasjonsutvalget fikk en presentasjon av programmet UiB idé i møtet fra 9. februar 2022. I etterkant av møtet har søknadsfristen for utlysningen 2022 gått ut. I denne saken presenteres en kort orientering og oversikt over søknadene til årets utlysning og en statusoppdatering av evalueringsprosessen.

Målet med UiB idé er å kunne gi ansatte og studenter en mulighet til å søke om støtte for å gjennomføre en validering og/eller testing av appliserbarheten av en innovasjonsidé som har oppstått som resultat av forskning eller studier.

*UiB idé* er tenkt som et virkemiddel for å støtte innovasjonsprosjekter i tidlig fase. Innovasjonsprogrammet gir ikke bare finansiering, men også rådgivning og støtte til lovende ideer med mål om å hjelpe i gang ideer som ennå ikke kvalifiserer til andre midler. Målet med UiB idé er å gi vitenskapelig tilsatte og studenter muligheten til å skaffe finansiering og støtte for å gjennomføre en validering, og/eller teste anvendeligheten til en innovativ idé hentet fra forsknings- eller

#### PLASSERING AV UiB IDÉ I SAMMENHENG MED ANDRE VIRKEMIDLER:

Aktivitet	Forskning Studier	→	Verifisering av innovasjonsidé	→	Utviklingsarbeid
Finansiering	Forskningsmidler, f.eks. fra Forskningsrådet, EU		UiB idé		Forskningsmidler, f.eks. fra Forskningsrådet, EU, Innovasjon Norge, RFF Vestland
Støtte			FIA		VIS, FIA

studieaktiviteter i en tidlig fase hvor det ofte ikke er midler tilgjengelig fra andre kilder. UiB ide inngår som en del av en helhetlig tanke om finansiering og støtte for prosjekter. I forbindelse med avslutningen

av pilotåret 2021 er det gjennomført en evaluering av programmet som ble lagt frem for Innovasjonsutvalget i forrige møte.

Basert på tilbakemeldinger fra søkere, bedømmelseskomité og erfaringer fra det administrative støtteapparatet er det gjennomført mindre justeringer i programmet for 2022. Det nye programmet ble lansert i desember 2021, med søknadsfrist 15. mars 2022. Samlet budsjett for programmet er 2 millioner kroner.

### UiB idé søknader 2022

Årets søknadsfrist for UiB ide var 15. mars 2022. Til søknadsfristen ble det sendt inn totalt 31 søknader. Årets søknadsmasse består av 19 forsker- og 12 studentprosjekter.

To av studentprosjektene er innsendt som «UiB tidlig idé»-prosjekter, det vil si at de har søkt om midler til tidlig avklaring. Målet med er å få frem ideer i en svært tidlig fase og gi muligheten til å nå flere med programmet. Med UiB tidleg idé er det et ønske å nå ut til flere fagmiljø, og gjør det lettere å få innovasjonsprosjekt modne nok til å kvalifisere for andre midler, slik som en tildeling fra UiB idé eller

STUD-ENT. Det er i tillegg ytterligere fem «UiB tidlig idé»-søknader i utvikling som forventes levert i løpet av våren. UiB tidlig idé har løpende søknadsfrist. Det er en liten nedgang fra 36 søknader i 2021, men det som nevnt ovenfor ytterligere UiB tidlig idé-søknader som vil bli sendt inn til behandling i løpet av våren.

Fordeling av søknader på tvers av fakultet:

Fakultet	Søknadstype
Det medisinske fakultet	8 forskerprosjekt, 4 studentprosjekt
Det matematisk-naturvitenskapelig fakultet	6 forskerprosjekt, 2 studentprosjekt
Det psykologiske fakultet	3 forskerprosjekt, 1 studentprosjekt
Fakultet for kunst, musikk og design	1 forskerprosjekt, 2 studentprosjekt
Det humanistiske fakultet	1 forskerprosjekt, 2 studentprosjekt
Det samfunnsvitenskapelige fakultet	1 studentprosjekt

Flere prosjekter går også på tvers av fakultetene og har en tverrfaglig tilnærming i søknadene. Til sammen har alle fakultetene og universitetsmuseet en rolle i minst ett prosjekt. Følgende fakulteter er involvert i prosjektsøknader som deltakende fakultet:

Fakultet	Antall prosjekt	Vertskap
Fakultet for kunst og design	Deltar i 3 prosjekter	2 Medisinske fakultet 1 Humanistiske fakultet
Juridisk fakultet	Deltar i to prosjekter	1 MN 1 Det samfunnsvitenskapelige fakultet
Medisinske fakultet	Deltar i ett prosjekt sammen med MN 1 MN	
Universitetsmuseet	Deltar i ett prosjekt sammen med MN 1 MN	

Blant de mest aktive instituttene finner vi i år Klinisk institutt 1 og Institutt for biovitenskap med tre søknader hver. Flere av søknadene viser til både nasjonalt og internasjonalt samarbeid og flere søknader viser til regionalt samarbeid med Høgskolen på Vestlandet, NHH, Bergen arkitektskole og Helse Vest.

### Videre behandling av søknad

Alle fakultet har blitt informert om søknader fra sine fakultet. Det gjennomføres nå en administrativ evaluering av søknadene ved Forsknings- og innovasjonsavdelingen.

Som i pilotåret vil videreføres en evalueringskomite i 2022 der leder er ekstern. Basert på erfaringene fra første søknadsrunde beholdes søknads- og evalueringsformatet med enkelte endringer i søknadskriteriene slik det er orientert om til innovasjonsutvalget tidligere. Alle søkere skal sende inn en kortfattet prosjektbeskrivelse etterfulgt av en «pitchfase» for evalueringskomiteen for de prosjektene som har bestått en administrativ evaluering og et forhåndsutvalg i samråd med komiteens leder.

Det legges opp til at årets søknader skal behandles av evalueringskomiteen i tidlig i mai. Årets evalueringskomite består av:

- Børrea Schau-Larsen (komiteleder); administrerende direktør og gründer i Vilda, tidligere direktør i Schibsted;
- Anna Helle-Valle; gründer og leder av Siste kapittel
- Tom Morgan; administrerende partner og executive creative-strategist hos ANTI, et designbyrå;
- Bjørn Tore Hjertaker; professor ved Institutt for fysikk og teknologi, UiB.

Evalueringskomiteen vil på bakgrunn av søknad og presentasjon sende en anbefaling til UiB-ledelsen om støtte til årets UiB ide-prosjekter i løpet av mai. Utvalgte prosjekter vil bli annonsert i slutten av mai 2022.

Uavhengig av om søknaden får finansiell støtte under UiB ide vil alle prosjekter følges opp av Forsknings- og innovasjonsavdelingen med tanke på videre utvikling av det enkelte prosjekt og med mål om kulturbygging.

Vi vil komme tilbake til Innovasjonsutvalget med orientering når tildeling av midler fra årets søknadsrunde er klart.

Saken fremlegges utvalget til orientering.



<b>Utvalg:</b>	<b>Innovasjonsutvalget</b>	<b>Dato: 20.04.2022</b>
<b>IU-sak: 12/22</b>		<b>Arkivsaknr.:</b>

---

## Orientering om arbeidet med håndbok for innovasjon

---

### Bakgrunn

UiB har et mål om å bygge kultur for innovasjon. Dette innebærer at vi både må formidle og understøtte definisjonen av innovasjon på universitetets premisser, og tilby verktøy som gjør at man når alle tilsatte med relevant og enkelt tilgjengelig informasjon som gir god støtte for fagmiljøene ved universitetet.

I 2021 begynte arbeidet med å utvikle et eget «verktøy» som skal gi mer direkte tilgang til, og oversikt over, alle relevante regler, retningslinjer, rutiner, kompetanse og støtteverktøy. Verktøyet blir utformet som en «håndbok for innovasjon» og vil publiseres som et eget område under universitetets innovasjonsnettsider.

Målet er å utvikle en første versjon av verktøyet som skal videreutvikles til en lanseringsklar løsning i samråd med brukere og relevante rådgivingsressurser ved hele UiB våren 2022.

### Innovasjonshåndboken har flere mål og hensikter:

- Forankre en bred definisjon av innovasjon som korresponderer med UiB som et forskningstungt breddeuniversitet, og etablere et begrepsapparat for forskningsdrevet innovasjon i organisasjonen.
- Formidle og bygge innsikt (og til dels ferdigheter) i ulike metoder, modeller og verktøy.
- Fortelle tilsatte om fremgangsmåter for realisering og støtte når de har en innovativ idé
- Skissere nøkkelkomponenter og utfordringer i realiseringsfasen, som rettsbeskyttelse, opphavsrett, forretningsmodeller, finansieringsstrategier mm
- Verktøykasse for alle innovasjonsrelaterte tema ved UiB, med oversikt over alle interne og eksterne ressurser.

### Format og organisering

Innovasjonshåndboken skal være et levende verktøy, som endrer seg i takt med tiden, brukerne og universitetets strategi på området. Håndboken skal være en støtte for den enkelte vitenskapelig tilsatte i tillegg til innovasjons- og forskningsrådgivere ved fakultetene og gi administrativ veiledning for administrativt tilsatte som skal støtte fagmiljøene i forsknings- og innovasjonsprosjekter.

Håndboken skal raskest mulig gi leseren svar eller vise veien til svaret. Det legges ikke opp til at håndboken ikke skal kreve lesing «fra perm til perm». Håndboken skal i tillegg til nytt innhold vise til eksisterende regelverk og ressurser ved UiB, slik at det ikke vil være behov for vedlikehold av tekster flere steder. Det legges opp til aktiv bruk av lenking og audiovisuelle framstillinger for effektivt

formidling og navigering. Derfor vil også en av de sentrale inngangene til materialet være «ofte stilte spørsmål» og søke-funksjonalitet.

En bred organiseringen av innhold og eierskap, samt drift gjør oss bedre i stand til å tilpasse oss endringer i kommunikasjonsstrategier og digitale verktøy. Hvis det er formålstjenlig å publisere håndboken i andre formater vil dette undersøkes. Forsknings- og innovasjonsavdelingen vil stå for den daglige driften, utformingen og oppdateringen av innholdet, i tett dialog med fakultet og institutt avhengig av deres behov for støtte og veiledning.

### **Framdriftsplan for utvikling**

Arbeidet med innovasjonshåndboken pågår for fullt og det tas sikte på at en første versjon vil kunne brukertestet i månedsskiftet april/mai med mål om ferdigstilling vårsemesteret 2022.

Fremdriftsplanen er som følger:

April 2022:

- Tekniske avklaringer for første versjon
- Første versjon tilgjengelig for utvalgte ansatte. Hovedsakelig seksjon forskning og innovasjon ved FIA, forsknings- og innovasjonsrådgivere ved fakultetene og innovasjonsutvalget
- Prosjektet legges frem for Innovasjonsutvalget til informasjon og innspill.

Mai 2022:

- Tospråklig versjon av håndboken tilgjengelig
- Prosess med brukertesting og innspill fra fakultet og institutt
- Videreutvikling av kapitler og informasjon i håndboken basert på innspill.

Juni 2022:

- Første offisielle versjon publisert på UiB sine nettsider, tilgjengelig for alle ansatte
- Videre håndtering av tilbakemeldinger fra alle ulike brukergrupper og ekspertgruppene
- Bearbeiding og tilpassing av innhold basert på innspill
- Utarbeiding av støttegrafikk, caser.
- Utvikling av driftsrutiner, anvendelse og organisasjon. Støtte opp ambisjonen om dynamisk vedlikehold, utvikling og forbedring

Saken legges frem for innovasjonsutvalget til informasjon.

Utvalg: IU 2/22	Innovasjonsutvalget	Dato: 20.4.2022
IU-sak: 13/22		Arkivsaknr.:

---

## Orientering om NIFU-rapport. Organisering av teknologioverføring ved norske forskningsinstitusjoner: Mulige modeller

---

### Bakgrunn

NIFU har på oppdrag fra Kunnskapsdepartementet skrevet en rapport om organisering av teknologioverføring ved norske forskningsinstitusjoner og mulige modeller for innretning av disse. Rapporten ble overlevert til Kunnskapsdepartementet i februar 2022. I denne saken vil det orienteres om hovedtrekk i NIFUs rapport 2022:4 «Organisering av teknologioverføring ved norske forskningsinstitusjoner: Mulige modeller»

Kommersialisering av resultater fra offentlig finansiert forskning er en viktig oppgave for norske FoU-institusjoner. Dette arbeidet var før lovendringer og opprettelse av kontorer for teknologioverføring på begynnelsen av 2000-tallet i stor grad overlatt til den enkelte vitenskapelig tilsatte. De siste 15-20 årene har norske institusjoner arbeidet mer systematisk med insentiver og muligheter for kommersialisering av resultater. I dette arbeidet har opprettelsen av teknologioverføringskontorer (TTO) vært et sentralt virkemiddel. Mandatet for rapporten har vært å utrede modeller for organisering og innretning av TTO-kontorene, med utgangspunkt i det norske systemet for teknologioverføring.

De siste fem årene har innretningen og insentiver knyttet til TTO-kontorene vært gjenstand for debatt og ulike rapporter.<sup>1</sup> TTO-ordningen har vært preget av kritikk, omorganisering og endringer i omgivelser og rammebetingelser. Årsakene til dette er sammensatte og er blant annet knyttet til at norske universitetet og høyskoler har ulike tilnæringsmetoder til kommersialisering samt at det ikke er en ensartet måte å organisere dette arbeidet på.

NIFU-rapporten undersøker ulike mulige modeller for organisering av TTO-funksjoner og har utredet fire ulike modeller som legges frem for departementet. Anbefalingene bygger på flere dimensjoner og disse står til dels i motsetningsforhold til hverandre. Hovedtrekkene i rapporten presenteres under.

Den overordnede oppgaven lagt til teknologioverføringskontorene er å bistå med å kommersialisere offentlig finansiert forskning og UiB har sammen med Helse Bergen, Havforskningsinstituttet, HVL og SIVA opprettet selskapet Vestlandets innovasjonsselskap AS (tidligere Bergen teknologioverføring AS) som leverandør av TTO-funksjoner til våre fagmiljøer.

---

<sup>11</sup> Se blant annet Menons rapport *Insentiver for kommersialisering av forskning* og *Adding vaule: From world-leading reserach to profitable commercialization* av Kyrre Lekve samt artikler om insentiver og organisering av TTO-funksjonen i blant annet Khrono.

Universitetet i Bergen legger til grunn en bred tilnærming til innovasjonsbegrepet som tar utgangspunkt i det å ta i bruk eksisterende eller ny kunnskap på nye måter for å utvikle nye prosesser eller produkter. Tilnærmingen favner således bredere enn den tradisjonelle eller «smale» forståelsen av kommersialisering og teknologioverføring. NIFU har i sin evaluering lagt til grunn en «smal» forståelse. For TTO-funksjon er dette avgrenset til fasen som omhandler evaluering, rettighets sikring og utvikling av ideer og kunnskap, inkludert etablering av nye selskaper.

### **Oppsummering av rapportens anbefalinger**

NIFU-rapporten trekker frem sentrale faktorer som en viktig for at universitetene skal lykkes med TTO-arbeidet. Rapporten peker særlig på eierskap, arbeidsdeling, finansiering, kompetanse og spesialisering, og samarbeid på tvers i systemet. Dette er sentrale dimensjoner i organisering av arbeidet som også til dels står i motsetningsforhold. Vektlegging av for eksempel eierskap kan således komme på bekostning av kompetanse. Eventuelle veivalg basert på rapporten anbefalinger vil derfor avhenge av hva man ønsker å oppnå med systemet.

Slik rapporten peker på er det mange spenningsforhold og dimensjoner knyttet til både organisering av TTO-funksjon, valg av modell og ansvarsfordeling mellom universitet og høyskole og instituttsektoren, virkemiddelapparat og eierskapsmodell. Rapporten presenterer ulike anbefalinger og modeller, men trekker ikke en konklusjon på foretrukket modell. Dette begrunnes blant annet i at det er de vitenskapelige ansatte som er den mest sentrale aktørgruppen og at det er ideer fra disse som skal kommersialiseres. Rapporten behandler ikke samspillet med det øvrige virkemiddelapparatet, markedet eller kapital, men er begrenset til selve organiseringen av TTO-funksjonen.

NIFU anbefaler at TTO-funksjonen grunnfinansieres. Utformingen av finansieringen vil ha konsekvenser for organiseringen av TTO-funksjonen, ikke minst eierstruktur, og systemet for kommersialisering av forskningsresultater. Anbefalingen om å utrede grunnbevilgning fremstår som en av de sentrale anbefalingene i rapporten. TTO-ene har ulike former for finansing, og det har vært en forventning om at TTO-ens kommersialiseringsarbeid skal være selvfinansierende gjennom inntekter fra kommersialisering. NIFU fremhever i rapporten at kommersialiseringsprosesser er tidkrevende og preget av høy risiko, noe som medfører at denne modellen fremstår lite bærekraftig.

I rapporten foreslår NIFU fire ulike modeller som alternativer til dagens organisering av TTO-funksjonen i Norge: (i) intern modell, (ii) forsterket ekstern modell, (iii) hybrid-modell, (iv) region-modell. Alle disse modellene har styrker og svakheter og vil kreve endringer i dagens organisering og arbeidsmetoder og finansiering.

<b>Modell</b>	<b>Beskrivelse</b>
Internmodellen	<i>FoU-institusjonen forvalter selv TTO-funksjonen. NIFU foreslår at det kan være en selvstendig enhet forankret i ledelsen eller en sentral avdeling. Kan også tenkes som desentralisert innenfor institusjonene og legges til fakultetsnivået.</i>
Forsterket ekstern modell	<i>Forsterket ekstern modell er en variant av dagens eksisterende TTO-ordning hvor funksjonen legges eksternt. Samarbeid reguleres i avtale. Angis som forsterket pga tydelig eierstyring, godt samarbeid, likelydende retningslinjer for håndtering</i>

	<i>av eierskap og en klar arbeidsdeling mellom FoU-inst og TTO. Modellen forutsetter en «grunnfinansiering» av TTO-funksjonen</i>
Hybridmodellen	<i>Deling av TTO-funksjoner mellom et spesialisert kontor internt på FoU-institusjon og et eksternt spesialisert TTO-kontor (enten lokalt eller flere steder i landet) samt en formalisert arbeidsdeling mellom intern og eksternt funksjon. Intern funksjon skal ha ansvar for forarbeid og tidlig fase mens selve kommersialiseringsprosessen er det et eksternt TTO-kontor som skal ha ansvar for.</i>
Regionmodell	<i>Regionmodellen viser til en tilknytningsform som er tilpasset off.virksomhet som ikke driver næringsvirksomhet i et marked. Modellen legger opp til en statlig eierform som ligner på helseforetakene, noe som innebærer at TTO-ene ikke eies eller er styrt av FoU-institusjonene. I modellen foreslår NIFU to nivå:</i> 1) <i>Tre regionale TTO-hovedkontorer (Sør-Øst, Vest, Midt-Nord)</i> 2) <i>Lokale TTO-kontor eid av hovedkontorene.</i>  <i>Kontorene skal være geografisk forankret og ha generalistkompetanse innenfor alle fagområder knyttet til teknologioverføring. Kontorene skal være selvstendige foretak og datterforetak som styres gjennom ordinær eierstyring</i>

NIFU peker ikke på en modell som anbefalt i rapporten.

I arbeidet med å utrede mulige modeller for organisering har NIFU også utredet anbefalinger for videre utvikling av TTO-funksjonen. En oppsummering av hovedanbefalingene i rapporten er:

1. Kunnskapsdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Nærings- og fiskeridepartementet og Forskningsrådet bør koordinere og/eller skape felles retningslinjer og utforme et tydelig mandat for TTO-funksjonen
2. FoU-institusjonene bør jobbe systematisk med kulturbygging internt
3. FoU-institusjonene bør se på mulighetene for at innovasjon og kommersialiseringsarbeid kan inngå som en form for «pliktarbeid» for doktorgradsstipendiater
4. Departementene bør i samarbeid med aktørene i systemet utrede mulige grunnfinansieringsmodeller for finansiering av TTO-funksjonen
5. En grunnbevilgning som eventuelt administreres av Forskningsrådet bør inkludere krav om at TTO-funksjonen og dens kompetanse er tilgjengelig for alle vitenskapelige ansatte ved norske FoU-institusjoner.
6. Utredning av grunnfinansieringsmodeller bør inkludere relevante indikatorer, vurderinger av når og hvordan statsstøttereguleringen hindrer kommersialiseringsarbeid, og hvordan inntekter fra kommersialiseringene kan fordeles.
7. Muligheter for å dele ideer seg imellom og retningslinjer for dette, særlig med tanke på FoU-institusjonenes IPR-policy
8. Kunnskapsdepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet bør utrede muligheten for at tilslag på FORNY-søknader kan telle i resultatbasert finansiering på lik linje med andre Forskningsråds- og EU-søknader.

**Veien videre**

Kunnskapsdepartementet fikk rapporten overlevert i februar 2022. Departementet har enda ikke signalisert hvordan rapporten skal følges opp videre. Saken legges frem til orientering og det legges opp til at innovasjonsutvalget vil få oppdatering om rapporten og videre arbeid så snart videre behandling er besluttet.

Saken legges frem for innovasjonsutvalget til orientering.

<b>Utvalg: IU 2/22</b>	<b>Innovasjonsutvalget</b>	<b>Dato: 20.4.2022</b>
<b>IU-sak: X/22</b>		<b>Arkivsaknr.:</b>

---

## **Innovasjonsoppdraget og nasjonalt perspektiv**

---

### **Bakgrunn**

Innovasjonsarbeid inngår som et av samfunnsoppdragene som ligger til universitets- og høyskolesektoren. Dette er et oppdrag som er forankret i universitets- og høyskoleloven og følges opp av Kunnskapsdepartementet gjennom blant annet årlige tildelingsbrev og utviklingsavtaler. Arbeidet følges til dels ulikt opp ved ulike institusjoner.

Universitetet i Bergens innovasjonsarbeid tar utgangspunkt i hele bredden av våre fagområder der våre studenters og ansattes ideer skal kunne realiseres og bidra til et mer velfungerende og bærekraftig samfunn. Innovasjonsutvalget inngår som en sentral del av dette arbeidet hvor det blant annet ønskes å bidra til en samordning og synliggjøre bredden av innovasjonsarbeidet ved universitetet.

### **UHR-Innovasjon**

Det pågår også en debatt knyttet til innovasjon og hvordan universitet og høyskolesektoren skal arbeide med innovasjonsdelen av samfunnsoppdraget nasjonalt. Universitet og høyskolerådet har også nedsatt en egen fellesstrategisk enhet for innovasjon. Fellesstrategiske enheter er organisering av UHR som skal arbeide strategisk og koordinerende innenfor enhetenes respektive fag- og ansvarsområder. De enkelte strategiske enhetene er således nasjonale samordningsarenaer for medlemsinstitusjonene og gir råd til UHRs styre. Universitetet i Bergen er representert i utvalget med viserektor for innovasjon, klynger og store satsinger Gottfried Greve og med direktør for Forsknings- og innovasjonsavdelingen, Benedicte Løseth (vara).

Enheten har også nedsatt et eget arbeidsutvalg. Arbeidsutvalget til UHR-Innovasjon jobber for tiden med en handlingsplanen for UHR innovasjon som skal vedtas på enhetsmøtet i mai. Planen har samme innsatsområder som styret i UHR, men aktivitetene er spisset mot innovasjon. Formålet med planen er å definere hva UHR-Innovasjon skal jobbe med framover. Planen er ikke sendt ut på formell høring, men universitetet i Bergen har sendt inn uformelt innspill arbeidsplanen.

### **Innspill fra Universitet i Bergen til utkast til Handlingsplan for UHR-Innovasjon:**

Handlingsplan for UHR-Innovasjon 2022-24 er et viktig strategisk dokument. Utkastet til Handlingsplan for UHR-Innovasjon er et godt utgangspunkt for det videre arbeidet. Vi har følgende innspill til utkastet.

Vi ønsker at innspillene loggføres og i den anledning ønsker vi tilbakemelding på om vårt innspill må gjøres mer formelt.

### ***Innspill:***

1. Vi synes utkastet til handlingsplan er for tynn på «Kunnskaps i bruk» (punkt II under innsatsområder). Dette er kanskje det viktigste innsatsområdet (Her står det jo en del i innspillene til Langtidsplanen)
2. I utkastet står det at man vektlegger mangfold mellom institusjoner samtidig som man foreslår under punkt III i innsatsområder at aktivitetene Man skal jobbe for er merittering av innovasjonsrettet aktiviteter. Vi oppfatter dette som krevende og utvalget burde diskutere hva det innebærer for helheten av samfunnsoppdraget utdanning, forskning og innovasjon. En slik logikk vil potensielt forsterke at det er forskerne selv som må forfølge innovasjonen langt ut i løpet, mens man like godt kunne utviklet insentiver som vektlegger andre aktørers rolle i å utforme innovasjonen og kommersialiseringen. (En viktig og stor sak for sektoren). Det ligger heller ikke noen forslag i innstillingen fra Finansieringsutvalget om nye insentiver for innovasjonsfeltet.
3. Man bør ha med en beskrivelse av hva UH-sektoren legger i begrepet innovasjon. Hvis man ikke klarer det, bør det være et av innsatsområdene å komme frem til en felles forståelse av innovasjon i UH-sektoren. Det vil være naturlig å legge til grunn en bred forståelse av begrepet som dekker spekteret fra produkter og prosesser som lar seg patentere og/eller kommersialisere til tjeneste- og sosial innovasjon. Det er viktig å få med innovasjon som gjør at vi f.eks. sparer penger eller gir bedre tjenester uten at innovasjonen generer penger.
4. Vi mener at sosialt entreprenørskap og tjenesteinnovasjon som ofte vies mindre oppmerksomhet, bør omtales særskilt i handlingsplanen f.eks. under innsatsområdet II kunnskap i bruk.
5. Det må også understekes at UH-sektorens innovasjonsoppdrag er knyttet til den forskningen (enten det er grunn- eller anvendt forskning) og den undervisningen UH-sektoren står for. Dette bør uttrykkes eksplisitt.
6. Et viktig moment vil være å tydeliggjøre at UHR-Innovasjon skal jobbe for forståelse mht tidsperspektivet. Politikere og næringsliv har ofte et kort tidsperspektiv. Studier har vist at den forskning som gir mest fundamentalt endret forståelse, oftest gir de største innovasjonene, men dette tar tid.
7. Det internasjonale perspektivet bør løftes frem. Det er viktig å se at samfunnsutfordringer, og innovasjons- og innovasjonsaktører som adresserer samfunnsutfordringer, ofte ikke er begrenset av nasjonale grenser. Innovasjonsarbeid bør ses globalt, og at internasjonalt samarbeid er sentralt. Handlingsplanen bør også tydeligere ha fokus på;
  - a. UH-sektorens rolle med å bedre Norges konkuranseevne
  - b. Delta i internasjonalt samarbeid.
8. Akademia skal være den stemmen som stiller spørsmål ved effekten av nyvinninger/ innovasjoner, positive og negative. All innovasjon er ikke med på å utvikle vårt samfunn i riktig retning. Innovasjon fra universitetene må baseres på akademisk frihet og uavhengig forskning. Slik må innovasjon forstås som en samfunnsmessig anvendelse av forskningsresultat. En prosess hvor kunnskapsutvikling og kunnskapsoverføring genererer sosial, økonomisk og bærekraftig samfunnsutvikling i form av nye ideer, muligheter, innsikter, diagnoser, tilnærminger, teknologier, organisering mv. Innovasjon skal ha en verdi. Handlingsplanen bør fremme bevisstgjøring og integrering av RRI-perspektiver («Responsible Research and Innovation», se f.eks. <https://www.rri-tools.eu/>) i universitetsinnovasjonsaktiviteter
9. Vellykkede innovasjonsprosjekter krever ofte et effektivt og fruktbart samarbeid med partnere utenfor UH-sektoren. Handlingsplanen bør understreke dette aspektet og samtidige vurdere å inkludere et punkt som utforsker hvilke institusjonelle (og kanskje kulturelle) barrierer som hemmer samarbeide, noe som resulterer i konkrete forslag til hvordan man kan redusere slik barrierer.



10. UHR-Innovasjon kunne ha som ambisjon å skissere områder/temaer hvor Norge kan ha et internasjonalt fortrinn i kunnskap og ressurser, og definere områder for innovasjon der Norge kan være internasjonalt ledende.

Arbeidsplanen som det nasjonale utvalget skal jobbe etter er relevant for Innovasjonsutvalget og UiBs arbeid innen innovasjonsfeltet og det er viktig at Innovasjonsutvalget får gitt sine innspill til denne.

Saken legges frem til drøfting for innovasjonsutvalget og UiBs medlemmer i UHR innovasjon vil ta med seg innspill fra utvalget til det neste møte i UHR Innovasjon.

Vedlegg:

- Utkast til handlingsplan for UHR innovasjon

# Handlingsplan UHR Innovasjon 2022-2024

UHR Innovasjon etablert 6. des 2021

## 1 Bakgrunn: UHRs strategi 2020-2024

Universitets- og høskolerådet (UHR) er en interesseorganisasjon for alle akkrediterte institusjoner i Norge under lov om universiteter og høyskoler. UHRs representantskap er øverste besluttede organ. UHRs styre er ansvarlig for organisasjonens arbeid mellom representantskapsmøtene.

### Samarbeid for et bærekraftig samfunn

Verden står overfor store utfordringer og omstillingsbehov. Norge må bidra til å sikre demokrati og menneskerettigheter, håndtere bærekraftutfordringer, få til et grønt skifte og videreutvikle det norske velferdssamfunnet. Universitetene og høyskolene er Norges viktigste aktører for kunnskapsutvikling og derfor helt sentrale institusjoner for å bidra til innovasjon for å løse de store samfunnsutfordringene nasjonalt og globalt som manifestert i bærekraftsmålene. Universitetene og høyskolene er sentrale bidragsytere for et kunnskapsbasert og bærekraftig arbeids- og næringsliv.

Universitets- og høskolerådet (UHR) skaper merverdi for medlemsinstitusjonene og for samfunnet. UHR skal være en organisasjon for politikkutvikling, dialog og samarbeid mellom medlemsinstitusjonene og mellom institusjonene og andre sentrale aktører. UHR er UH- sektorens viktigste møteplass og diskusjonsarena og har læringsarenaer på tvers av fag og sektorer som skal bidra til å styrke det nasjonale og internasjonale kunnskapssamfunnet.

UHR skal bidra til at akademisk frihet og institusjonell autonomi er kjerneverdier i akademien, både nasjonalt og internasjonalt. UHR vil jobbe for åpenhet, kjønnsbalanse og mangfold i akademien og samfunnet for øvrig.

### 1.1 UHRs hovedmål 2020-2024

**Samfunnsnivå: UHR skal være en faglig og kunnskapspolitisk drivkraft for universiteter og høyskoler i møte med myndighetene og andre samfunnsaktører. UHR skal bidra til institusjonenes arbeid med bærekraftige løsninger på samfunnets utfordringer**

- UHR skal være en kunnskapspolitisk aktør som setter dagsorden, identifiserer utfordringer og bidrar til løsninger internasjonalt, nasjonalt og på institusjonsnivå. UHR skal være en aktiv og relevant møteplass for å styrke medlemsinstitusjonene i deres arbeid med å oppfylle samfunnsoppdraget.
- UHR skal legge til rette for kunnskapsdeling, erfaringsutveksling og informasjonsspredning mellom medlemsinstitusjonene, myndigheter og arbeids- og næringslivet.
- UHR vil i perioden 2020-2024 synliggjøre hvordan satsing på utdanning, forskning og innovasjon hver for seg og sammen er helt nødvendig for at Norge skal lykkes med omstilling og et grønt skifte.
- UHR vil arbeide for at universiteter og høyskoler kan tilby høyere utdanning i et livslangt læringsperspektiv og gjøre forskning mer tilgjengelig til det beste for samfunnet.

**Sektornivå: UHR vil arbeide for bedre sammenheng mellom utdanning, forskning og innovasjon og delta aktivt i samfunnsdebatten**

- Gjennom representantskapet, styret og organisasjonens strategiske enheter skal UHR være en betydelig bidragsyter for utvikling av norsk utdannings- og forskningssektor.
- UHR vil arbeide for bedre sammenheng mellom forskning, utdanning og innovasjon og en god dialog mellom institusjonene og andre aktører i sektoren.
- UHR vil i perioden 2020-2024 arbeide for akademisk frihet og institusjonell autonomi og at universiteter og høyskolars rolle i samfunnsutviklingen styrkes og tydeliggjøres. UHR vil videre arbeide for at utdanning, forskning og innovasjon styrkes gjennom tettere samarbeid med myndighetene, forskningsinstituttene og andre aktører nasjonalt og internasjonalt. UHR er UH-sektorens talerør i høringer og budsjettsaker.

**Institusjonsnivå: UHR vil arbeide for bedre rammebetingelser for universiteter og høyskoler slik at de kan oppfylle samfunnsoppdraget på høyt internasjonalt nivå**

- UHR er den viktigste møteplassen for erfaringsutveksling og kunnskapsdeling mellom universiteter og høyskoler. Arbeidet i UHRs strategiske enheter, seminarer og konferanser skal gi viktige bidrag til institusjonenes kvalitetsutvikling.
- UHR skal bidra til at UH-institusjonene har gode økonomiske og politiske rammebetingelser for å sikre strategisk og finansiell handlefrihet. Dette er et viktig grunnlag for at institusjonene hver for seg og sammen utvikler gode fagmiljøer og også blir attraktive internasjonale samarbeidspartnere.
- UHR vil i perioden 2020-2024 arbeide for at norske universiteter og høyskoler har finansiering og institusjonell autonomi til å videreutvikle sine komparative fordeler, slik at Norge lykkes med å utvikle fagmiljøer på høyt internasjonalt nivå

## 2 UHR Innovasjon

UHR innovasjon ble etablert 6 desember 2021

UHR Innovasjon skal:

1. Bidra til å tydeliggjøre sektorens lovpålagte oppgave og rolle om å bidra til innovasjon, samt relevante sektormål gitt av departementet
2. Bidra til (bygge opp under) UHRs strategi og hovedmålsettinger for perioden 2020-2024
3. Samarbeide med de andre strategiske enhetene i UHR for å sikre at innovasjonsperspektivet inngår som en helhetlig og integrert del av UH sektorens arbeid
4. Med bakgrunn i 1-3, konkretisere innsatsområder for UHR Innovasjon for perioden 2022-2024

## 2.1 Innsatsområder UHR Innovasjon 2022-2024

Innsatsområde	Aktiviteter
<b>i) Bidra til det grønne skiftet, innovasjon og omstilling</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Tydeliggjøre og synliggjøre UH-institusjonenes nøkkelrolle og bidrag til det grønne skiftet globalt og omstilling nasjonalt og regionalt gjennom det brede innovasjonsperspektivet</li> <li>- Bidra til en kunnskapsbasert debatt om UH sektorens rolle og bidrag til innovasjon og verdiskaping i næringsliv, offentlig sektor og i samfunnet for øvrig</li> <li>- Gi innspill til politiske plattformer og høringer som er relevante for og kan bidra til å utløse UH sektorens innovasjonspotensial og forbedre rammebetingelsene for innovasjonsaktiviteten i sektoren (eks virkemiddelgjennomgangen og Hurdalsplattformen)</li> </ul>
<b>ii) Kunnskap i bruk</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Dele erfaringer og beste praksis på UH sektorens bidrag til innovasjon og verdiskaping i næringsliv, offentlig sektor og i samfunnet, inkludert hvordan institusjonene jobber med regionale økosystemer</li> <li>- Åpen innovasjon: Tydeliggjøre muligheter, roller og «arbeidsdeling» i åpne innovasjonsprosesser med samfunns- og arbeidsliv for spredning av holdninger, kultur, teknologi, og kunnskap som bidrar til nye næringer og bærekraftige samfunnsløsninger</li> <li>- Arbeide for at innovasjonsperspektivet i økende grad integreres på alle nivåer i institusjonene</li> </ul>
<b>iii) Infrastruktur, virkemidler og kommersialisering</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Bidra til å styrke og videreutvikle et nasjonalt forsknings- og innovasjonssystem gjennom infrastruktur og virkemidler for å sikre at forskningsresultater bidrar til omstilling og øke omsetting av kunnskap til verdi i offentlig sektor, nærings- og samfunnsliv både gjennom både radikale innovasjoner og nye og forbedrede løsninger og teknologier</li> <li>- Bidra til videreutvikling av et effektivt og godt fungerende system for kommersialisering av offentlig finansiert forskning fra UH-sektoren (TTO funksjonen)</li> </ul>
<b>iv) Merittering, karriere og kompetanseutvikling</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Bidra til at innovasjonsrettede aktiviteter fra forskning og i utdanning blir tellende som meritterende i akademia</li> <li>- Foreslå incentiver, stimuleringsordninger og rammebetingelser som kan tilrettelegge for økt innovasjonsarbeid i akademia</li> <li>- Bidra til at innovasjonskompetanse og -kunnskap om innovasjon kan dokumenteres og vurderes som en del av den utdannings- og forskningsfaglige kompetanseutviklingen for vitenskapelig ansatte i UH sektoren</li> </ul>
<b>v) Studentinnovasjon</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Bidra til at kompetanse om innovasjon og entreprenørskap inngår i studieløp i tråd med nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk</li> <li>- Dele erfaringer og praksis med tilrettelegging for studentinnovasjon og entreprenørskap parallelt med studier</li> <li>- Videreutvikle Ph.d. ordningene for økt samarbeid og innovasjonsinnsats i næringsliv og offentlig sektor</li> </ul>